

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 27P/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420202435
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2020:6420202435.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Štefanom Juhásom vo veci starostlivosti súdu o mal.: S. N., nar. XX. X. XXXX, t. č. v P. N. A. O. W., P. X, C., zastúpený kolíznym opatrovníkom mestom Žiar nad Hronom, dieťa matky: K. N., nar. X. X. XXXX, trvalý pobyt: D. Q. XX, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Nad mal. S. N., nar. XX. X. XXXX, n a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť, ktorú bude zabezpečovať P. N. A. O. W., P. X, C..

II. Matka mal. K. N., nar. X. X. XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého S. N., nar. XX. X. XXXX sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa určené osobitným zákonom mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet P. N. A. O. W., P. X, C., počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 27P/32/2020-24 z 23. 7. 2020 z r u š u j e .

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, (ďalej len „ÚPSVaR“ alebo „navrhovateľ“) sa návrhom z 21. 7. 2020 domáhal, aby Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) nariadil nad mal. S. N., nar. XX. X. XXXX (ďalej len „maloletý“) ústavnú starostlivosť, ktorú bude zabezpečovať P. N. A. O. W., P. X, C..

2. Vo svojom návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. dieťaťom ÚPSVaR uvádza, že matkou maloletého je K. N., nar. X. X. XXXX a otec nie je uvedený v rodnom liste. Matka má s druhom A. T., nar. X. X. XXXX tri maloleté deti. ÚPSVaR dostal zo Všeobecnej zdravotnej nemocnice v Ž. R. H., novorodeneckého oddelenia oznámenie, že XX. X. XXXX na ich oddelení porodila matka maloletého, pričom po pôrode uviedla, že sa o maloletého nedokáže postarať a chce podpísať privolenie na osvojenie. Matka opustila nemocnicu hneď po pôrode XX. X. XXXX na vlastnú žiadosť. Následne ÚPSVaR zrealizoval sociálne šetrenie v mieste bydliska matky, pričom bol zistené, že matka so svojimi tromi deťmi žije v časti rodinného domu, ktorý užíva na základe dohody s bratom matky. V domácnosti sú slabé hygienické podmienky, kúpeľňa absentuje. Matka čerpá vodu aj elektriku od susedov. Rodina je dlhodobo monitorovaná ÚPSVaR pre zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti, ako aj pre opakované podnety z obce, že rodičia sú videní pod vplyvom alkoholu. Domnelý otec súhlasil s tým, že maloletého si po narodení nenechajú. Rodičia počas tehotenstva matky nezabezpečili nič pre novorodenca (výbavu), keďže si ho neplánovali nechať. Matka napriek tomu, že si priala utajený pôrod, dieťa po pôrode videla,

dala mu meno. Maloletý je narodený v riadnom termíne, jeho zdravotný stav je komplikovaný, narodil sa s abstinenčnými príznakmi. Má vrodenú vývojovú chybu vyústenia močovej trubice, ktorá si bude vyžadovať v budúcnosti urologické riešenie. Matka nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o ďalšie maloleté dieťa, tiež nemá vhodné podmienky na bývanie pre novorodenca.

3. Z nemocnice v Žiari nad Hronom bolo 20. 07. 2020 ÚPSVaR doručené vyjadrenie a aktuálna správa ohľadom maloletého. Vzhľadom k problémovému zdravotnému stavu maloletého je dôvod, aby bol maloletý naďalej hospitalizovaný v nemocnici do termínu prijatia do P.E. N. A. O. W. C. C.. Vzhľadom na to, že matka maloletého sa jednoznačne vyjadrila, že nemá záujem o prebratie starostlivosti nad maloletým a tiež nemá vytvorené dostatočné podmienky pre starostlivosť, ÚPSVaR navrhol, aby bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť.

4. Okresný súd vyzval matku maloletého, aby sa k návrhu písomne vyjadrila. Matka ostala v konaní pasívna k návrhu sa nevyjadrila a nezúčastnila sa ani pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 22. 9. 2020.

5. Dňa 28. 8. 2020 bola okresnému súdu doručená správa ÚPSVaR z 26. 8. 2020, z ktorej obsahu vyplýva, že matka maloletého nie je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá dávku v hmotnej núdzi, poberá prídavok na dieťa a rodičovský príspevok vo výške 344,85 € vyplácaný na účet osobitného príjemcu obce D. Q., pretože ho matka využívala na iný ako určený účel. Zo správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiari nad Hronom z 3. 9. 2020 vyplýva, že matka maloletého nie je vlastníkom ani držiteľom motorového vozidla.

6. Na pojednávaní bola zo strany navrhovateľa predložená správa Centra pre deti a rodiny z 9. 9. 2020, z ktorej vyplýva, že maloletý sa nachádza v centre od 3. 8. 2020 a bolo umiestnené do profesionálnej rodiny v Č.. U maloletého sa prejavovali stavy nepokoja vyhodnotený neurológom ako FAS (Fetálny alkoholový syndróm je súbor príznakov u novorodenca, ktoré vznikli počas tehotenstva následkom nadmerného pitia alkoholu u matky, pozn. súdu). Maloletý nemá vypracovanú pravidelnosť v dennom režime, jeho denný režim je obrátený, t. j. cez noc je bdely a cez deň si spí. Dňa 11. 8. 2020 sa konala prípadová konferencia, ktorej sa matka nezúčastnila a od umiestnenia maloletého neprejavila oňho matka, ani iní príbuzní žiadny záujem. Taktiež na pojednávaní navrhovateľ uviedol, že u príbuzných bolo zisťované, či nemajú záujem o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, avšak nik neprejavil o takúto formu starostlivosti záujem. Maloletý bude zaradený do prehľadu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť.

7. Po posúdení skutkových okolností prípadu okresný súd zistil nasledovné skutočnosti.

8. Maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu matky a nezisteného otca. Matka maloletého od jeho narodenia okrem toho, že mu zvolila meno, neprejavila žiaden záujem, čo pretrváva doposiaľ. Po pôrode sa maloletého ihneď vzdala a z pôrodnice dobrovoľne odišla. O maloletého nejavia záujem ani príbuzní.

9. Podľa § 54 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám

a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

10. Vykonaným dokazovaním okresný súd dospel k záveru, že návrh je dôvodný. Okresný súd na základe predložených listín a výsluchom navrhovateľa zistil, že v danom prípade je výchova mal. dieťaťa vážne ohrozená a narušená, a preto je potrebné maloletého umiestniť do ústavného zariadenia, v ktorom sa nachádza od 3. 8. 2020 na základe neodkladného opatrenia nariadeného v tomto konaní. V konaní bolo nepochybne preukázané, že matka v súčasnej dobe nie je spôsobilá zabezpečiť maloletému stabilné rodinné prostredie ako aj zázemie, v ktorom by sa rozvíjalo nielen po fyzickej, ale aj po psychickej stránke. Je evidentné, že matka počas tehotenstva požívala alkoholické nápoje, čo sa prejavilo a na nepriaznivom vývine maloletého. Okresný súd zdôrazňuje, že pravidelná práca odborníkov z centra s maloletým mu napomôže vštepiť základné hodnoty a pravidlá spoločenského správania sa. Okresný súd predtým ako nariadil túto formu starostlivosti starostlivo skúmal, či neprichádzajú do úvahy iné osoby vhodné na výkon osobnej starostlivosti, pričom dospel k záveru, že v súčasnosti neexistuje žiadna blízka osoba, ktorá by bola spôsobilá zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletého, ktorému aj v tomto konaní musel ustanoviť za kolízneho opatrovníka mesto, pretože o túto funkciu neprejavila záujem žiadna iná osoba. Z vyššie uvedených dôvodov dospel súd k záveru, že výchova dieťaťa v prostredí matky je vážne ohrozená, pričom maloletého nie je možné zveriť do inej formy náhradnej starostlivosti inej osobe, čím boli splnené zákonné predpoklady pre nariadenie ústavnej starostlivosti ako výnimočnému opatreniu, ktorá sa bude realizovať so súhlasom daného zariadenia v Centra pre deti a rodiny, Chalupkova 2, Valaská.

11. Podľa § 81 ods. 1 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

12. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

13. Umiestnením mal. dieťaťa do centra pre deti a rodiny nezaniká rodičom ich vyživovacia povinnosť voči nemu. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Okresný súd v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia zaviazal matku maloletého na výživné v minimálnom zákonom stanovenom rozsahu s prihliadnutím na jej súčasné majetkové pomery, možnosti a schopnosti, keďže je nezamestnaná, jej jediným príjmom sú štátne sociálne dávky a poskytuje osobnú starostlivosť trom maloletým deťom.

14. Keďže v súdnom konaní bolo nariadené neodkladné opatrenie, okresný súd v súlade s § 363 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s § 337 os. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) dané neodkladné opatrenie týmto rozhodnutím zrušil.

15. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov konania, ani žiaden z účastníkov konania náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od jeho doručenia Okresnému súdu Žiar nad Hronom. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.